

Cuvinte cheie. Angajare, personal medical, resurse umane în sănătate, regulamente.

CUNOȘTINȚE, ATITUDINI ȘI PRACTICI ALE MEDICULUI DE FAMILIE PRIVIND PROCEDURA DE COMUNICARE ȘI CONSILIERE A PACIENTULUI

Marina MOCREAC

Adriana PALADI

Scopul. Evaluarea nivelului de cunoștințe, atitudini și practici ale medicilor de familie cu privire la procedura de comunicare și consiliere a pacientului în vederea eficientizării procesului de consiliere și comunicare medic-pacient în cadrul Asistenței Medicale Primare.

Obiectivele. Studiarea practicilor internaționale și a cadrului normativ național în vigoare cu privire la procedura de comunicare și consiliere a pacientului; evaluarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor medicilor de familie în aplicarea procedurii de comunicare și consiliere a pacienților prin prisma „Ghidului privind procedura de consiliere a pacientului”; identificarea barierelor, lacunelor și erorilor privind comunicarea și consilierea pacientului la nivelul Asistenței Medicale Primare; elaborarea recomandărilor în vederea eficientizării procesului de consiliere și comunicare medic-pacient în cadrul Asistenței Medicale Primare.

Materiale și metode. Tipul de studiu: descriptiv selectiv mixt (cantitativ/calitativ). Componenta cantitativă a fost realizată prin aplicarea unui chestionar adaptat în interesele cercetării. Eșantionul studiului: 342 de medici de familie, divizați proporțional în funcție de mediu (50% - urban, 50% - rural), de pe tot teritoriul Republicii Moldova. Componenta calitativă a fost realizată prin organizarea discuțiilor în focus-grupuri, la care au participat 41 de medici de familie. *Metodele studiului:* istorică, epidemiologică, sociologică, matematică, statistică, comparativă, grafică.

Rezultate obținute. Comunicarea este un proces complex și bidirecțional, nu este un monolog și niciun exercițiu de întrebări și răspunsuri. Medicii de familie implicați în studiu în proporție de 80,1% (277 de respondenți) sunt „total de acord” și „de acord” că cooperarea pacientului la luarea deciziilor ce țin de sănătatea lui este importantă. Unul dintre obiectivele comunicării în medicina de familie este abordarea holistică a pacientului. În studiul dat, cu referire la disponibilitatea de implicare în rezolvarea problemelor non-medicale ale pacienților, majoritatea respondenților au ales poziția „neutră” sau „mai puțin de acord” (în mediu urban pentru „neutru” au optat 43,7% din respondenți și pentru „mai puțin de acord” – 51,6% respondenți; iar în mediul rural 66,0% respondenți au optat pentru „neutru” și 64,3% – pentru „mai puțin de acord”. Studiul a relevat date privind frecvența aplicării empatiei în procesul consultului, corespunzător, procentajul maxim a fost obținut pentru opțiunea „des” – 35,7% (respondenți din mediul rural) și 23,1% (respondenți mediul urban).

Urmare a cercetării, am constat că majoritatea medicilor de familie – 87,1% din mediul urban și 75,4% din mediul rural sunt instruiți oficial privind aplicarea procedurii de comunicare și consiliere a pacientului, fără a exista o diferență semnificativă între aceste două grupuri la nivel de practici de comunicare. De exemplu, cu referire *la încurajarea pacientului să participe activ la luarea oricărei decizii ce ține de sănătatea sa*, medicii instruiți în domeniul comunicării 16,7% (rural) și 31,8% (urban) raportează că „întotdeauna sunt dispuși să încurajeze pacientul în luarea deciziei...”; 42,9% (rural) și 27,3% (urban) – „des încurajează” și doar 11,8% (rural) și

9,1% (urban) – „niciodată nu încurajează”. Iar medicii de familie care nu au participat la instruire în domeniu în proporție de 26,7% (rural) și 49,1,% (urban) raportează că „întotdeauna sunt dispuși să încurajeze pacientul în luarea deciziei”, 47,2% (rural) și 29,9% (urban) - „des încurajează” și doar 6,0% (rural) și 5,8% (urban) – „niciodată”

În urma evaluării opiniei medicilor de familie referitor la comunicarea cu pacientul au fost identificate mai multe bariere în comunicare: utilizarea în comunicare a unui vocabular profesional, emoțiile pe care le trăiesc medicii la comunicarea unui diagnostic nefavorabil, comunicarea cu pacienții conflictuali, lipsa empatiei etc. Toți medicii de familie, atât din mediul rural, cât și din cel urban, consideră că o barieră importantă este constrângerea de timp.

Concluzii. Studiile în domeniu ne demonstrează precum că o comunicare eficientă și plină de compasiune duce la o mai mare complianță terapeutică și o bună relație medic-pacient.

În prezentul studiu s-a constatat că majoritatea medicilor de familie sunt instruiți oficial în domeniul comunicării și consilierii pacientului, dar există un decalaj între compartimentul de cunoștințe și aplicarea în practică a acestora. Analizând datele statistice privind diada „instruiți în domeniu”- „ne instruiți în domeniu”, s-a constatat că discrepanța dintre abilitățile practice ale celor două grupe este nesemnificativă.

Cuvinte cheie. Relație medic-pacient, comunicare, medic de familie, cunoștințe, atitudini.

ACCESUL LA SERVICII PALIATIVE LA NIVEL DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRIMARĂ ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19

Vitalie ONCEANU

Adriana PALADI

Scopul. Evaluarea accesibilității serviciilor de îngrijiri paliative în pandemia COVID-19 la nivel de asistență medicală primară pentru identificarea dificultăților și elaborarea unor recomandări în vederea creșterii accesului la asemenea servicii în situații pandemice.

Obiectivele. Examinarea studiilor, documentelor, practicilor internaționale și naționale privind asigurarea accesului la servicii paliative la nivel de asistență medicală primară pe perioadă de pandemie; evaluarea opiniei medicilor privind accesul la servicii de îngrijiri paliative pe perioada de pandemie COVID-19; evaluarea percepției pacienților privind accesul la serviciile de îngrijiri paliative pe perioada de pandemie; elaborarea unui set de recomandări pentru îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijiri paliative la nivel de asistență medicală primară în condiții pandemice.

Materiale și metode. Tipul studiului: mixt (cantitativ/ cantitativ). Studiul cantitativ a fost efectuat prin chestionarea a 363 de medici de familie din mediul rural și urban în proporții egale. Datele obținute au fost analizate și prelucrate cu ajutorul softului specializat Microsoft Excel. Studiul cantitativ a fost realizat prin interviu (interview în profunzime) a 9 beneficiari de servicii paliative (pacienți sau rudele apropiate ale acestora). *Metodele studiului:* istorică, epidemiologică, sociologică, statistică, comparativă.

Rezultate obținute. Accesul pacienților la servicii paliative în contextul pandemiei COVID-19 a fost limitat. Corespunzător, 58,7% din medicii respondenți consideră că, accesibilitatea pacienților la servicii de îngrijiri paliative a avut de suferit, apreciind-o cu notele